„ՄՇԱԿԻ" ՀԱՒԵԼՈՒԱԾ № 13, 1874 Թ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԳՈՒԱՅ ՆԱՒԹԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՂ Գ. Ի. ԳՈՒԲՈՆԻՆԻՑ ԵՒ Վ. Ա. ԿՕԿՕՐԵՎԻՑ։

Այս 1874 Յունվարի 18-ին Բարձրագոյն հաստատուած է մեր ներկայացրած Բագուայ Նաւթի ակցիոնէր Ընկերութեան կանոնադրութիւնը։

Այս կանոնադրութիւնը տալիս է Ընկերութեան.

1) Իրաւունք հանել նաւթ և նաւթագիլ շինել նրանցից լուսաւորելու և ուրիշ առարկաներ և նրանցով առուտուր անել (§ 1 կան:)

2) Իրաւունք առնել Ընկերութեան սեփականութիւն ինչպէս Բագուայ գաւառի մէջ, այնպէս էլ Անդրկովկասի և Ռուսաստանի զանազան տեղերում նաւթի հանքեր և հողեր և, ինչտեղ հարկաւոր կը լինի, շինել գործարաններ նաւթի բովագործութեան համար, նմանապէս գնել անտառաւոր տեղեր տակարի փայտ կտրելու համար և շինել գործարաններ նաւթը մէկ տեղից միւս տեղ տանելու ամանների (§ 6 կան)։

3) Իրաւունք բաց անելու խանութներ և պահեստներ Ռուսաստանում և արտասահմանում նաւթի և նրանից շինած արդիւնքներ ծախելու համար (§ 7 կան.)։

Կանոնադրութեան զօրութեամբ հիմնողներին պատկանեալ՝ Սուրախանի Կերոսինի գործարանը, որը շինած է բագուայ կրակների վրա, որոնք տալիս են ձրի վառելիք. հողերը նաւթի կիտուածներով և նաւթի ծակված հորերով Բալախանի դաշտի վերայ, Բագուայ մօտ. նմանապէս նաւերը, ամբարները և պահեստները կալուածատէրերի և Ընկերութեան ընդհանուր համաձայնութիւնից (§ 2 կան.) և ընդհանուր բաժանորդական ժողովքի վերոյիշեալ կալուածների վերջին գինը որոշելուց յետոյ, դառնում են Ընկերութեան սեփականութիւն (§ 4 կան.)։

Վերոյիշեալ ձեռնարկութեան իրագործելու համար Ընկերութեան մայր գումարը նշանակուած է 7,500,000 րուբլ, որ բաժանված է 30,000 ակցիաների, ամէն մէկը 250 րուբլ արժողութեամբ (§ 11 կան)։ Հիմնողները ակցիաների ամբողջ քանակութիւնից պահում են իրանց համար երրորդ մասը, տալով նրանց փողը բաժանորդների հետ հաւասար (§ 12 կան.), իսկ մնացած 20,000 ակցիաների համար բացւում է ստորագրութիւն, իրաւունք ունենալով (§ 15 կան) եթէ բոլոր ակցիաները չը բաժանուին ստորագրութիւնով, պահել իրանց համար և մնացորդ չը բաժանուած ակցիաները։

Կանոնադրութիւնով նշանակուած գումարի քանակութիւնը տալիս է ընկերութեանը կարողութիւն, բացի այս գումարը, որ կը տրվի հիմնողներին նրանցից առած կալուածների համար, ունենալ նշանաւոր դրամական միջոցներ, բոլորովին համեմատ Ռուսաստանի մէջ նաւթի արդիւնագործութեան առաջիկայ զարգացմանը։

Կանոնադրութեան § 12 համեմատ Ընկերութեան հիմնողները պատիւ ունին յայտնել ընդհանրութեան նրանցից առաջարկուած Բագուայ նաւթի ընկերութեան 20,000 ակցիաների ստորագրութեան մասին, ամէն մէկը 250 րուբլ արժէքով, հետևեալ պայմաններով։

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ։

1) Ակցիաների ստորագրութեան ժամանակ մտցնւում է գրաւ 10%, այսինքն ամէն մէկ ակցիայի համար 25 րուբլ նաղդ փողով կամ տոկոսաբեր թղթերով և ակցիաներով կուրսին համեմատ, տաս տոկոսից ցած նոցա բուրսայի գնից։ Այս գրաւների ստանալու համար ստորագրվողներին տրվում են ստացականներ։

2) Եթէ բաժանուած ակցիաների թիւը աւելի կը լինի ստորագրութեան համար առաջարկուածների քանակութիւնից, այն ժամանակ ստորագրողների մէջ դասաւորութիւն կը լինի, որի մասին կը հրատարակուի, երբ, բոլոր տեղերից, որտեղ ստորագրութիւն է բացուած, տեղեկութիւն կըստացուի։

3) Ստորագրութեան և դասաւորութեան հետևանքների հրատարակելուց յետոյ, այն հիմնարկութիւններ, որոնք բացել էին իրանց մօտ ստորագրութիւն, ստացականներ ներկայացնելուց յետոյ, կըտան ժամանակաւոր վկայականներ ակցիաների համար, միևնոյն ժամանակը գրաւ ներկայացրած տոկոսաբեր թղթերը յետ են դարձնվում, իսկ ստորագրողների համար նշանակուած ակցիաների համար պէտք է վճարուի 125 րուբլ, ամէն մէկ ակցիացի համար, այսինքն 50%, իսկ պ. պ. ստորագրվողներից նրանք, որոնք սկզբից մտցրել են 25 րուբլ ամէն ակցիայի համար նաղդ փող, վճարում են մնացորդ 100 ր., ամէն ակցիայի համար։

4) Ստորագրութիւնը պէտք է լինի երեքշաբթի 9-ին, և չորեքշաբթի 10-ին Ապրիլի։

Ս.-Պետերբուրգում։

Փոխադարձ Կրեդիտի ընկերութեան մէջ։

Վոլժսկո-Կամսկի Առևտրական Բանկի Վարչութեան մէջ։

Մոսկվայում։

Մոսկվայի վաճառականական բանկում

Առևտրական փոխատու բանկում

և Վոլժսկո-Կամսկի Առևտրական բանկի բաժնում։

Աստրախան Վեատկա, Եկատերինբուրգ, Կազան, Կիեվ, Նիժնի-Նովգորոդ, Պերմ, Ռժեվ, Ռիբինսկ, Սամարա, Սարատով, Սիմբիրսկ, Սիզրան, Ուֆա, Խարկով, Ցարիցին, Չիստոպոլ և Յարոսլավլ Վոլժսկո-Կամսկի Առևտրական բանի տեղային բաժիններում։

Բագու Անդրկասպեց ընկերութեան կանտորայում։

Բերդեանսկ, Մարիուպոլ, Ռոստով Դոնի վերայ և Տագանրոգ — Ազովսկո-Դոնսկի Առևտրական Բանկում

Բրեանսկ Եէլեց Լիվնի և Օրել — Օրելի Առևտրական Բանկում

Վիլնա Վիլնայի Փոխադարձ Կրեդիտի ընկերութեան մէջ

Վիտեբսկ Դինաբուրգ և Ռիգա — Ռիգայի Առևտրական Բանկում

Վորոնեժ Վորոնեժի Առևտրական Բանկում

Կոստրոմա Կոստրոմայի Առևտրական Բանկում

Կրեմենչուգ և Պոլտավա — Կրեմենչուգի Առևտրական Բանկում

Մորշանսկ Ռեազան Տուլա — Ռեազանի Վաճառականական Բանկում

Նովոչերկասկ Նովոչերկասկի Փոխադարձ Կրեդիտի ընկերութեան մէջ

Օդեսսա Մոսկվայի Վաճառականական Բանկի Բաժնում

Օրենբուրգ Մոսկվայի Վաճառականական Բանկի բաժնում

Պենզա Պենզայի քաղաքային Հասարակական Բանկում։

Թիֆլիս Թիֆլիսի Առևտրական Բանկում։

Վերջապէս, ընկերութեան հիմնողները պարտք են համարում յայտնել, որ ամէն տեղ, ուր նշանակուած է ակցիաների ստորագրութիւնը, կարելի է ստանալ Բագուայ նաւթի Ընկերութեան կանոնադրութիւնը, իւր բացատրեալ յաւելուածով և այս Ընկերութեան առաջիկայ գործունէութեան պրօգրամայով։ Այս պրօգրամայի գլխաւոր հիմքերը, որոնք կը ներկայացնուին պ. պ. Ակցիոնէրների Ընդհանուր ժողովի քննութեանը և հաստատմանը, հետևեալներն են՝

1) Կերոսին (տեղային Կովկասեան «ֆոտոնաւթիլ») շինելու համար՝ կը բաւականանայ միմիայն մէկ գործարանով, որ շինած է Բագուայ մօտ Սուրախանի կրակների վերայ, մեծացնելով նորան մինչև այն աստիճան, որ բոլոր հողեից դուրս եկած գազերը գործ դրուին նաւթ շինելու վերայ, որովհետև այդ գազերը ձրի վառելիք լինելով, միջոց են տալի կերոսին շինելու աւելի էժան քան թէ բոլոր կերոսինի գործարաններում։

և 2) Հում նաւթ ծախելու վերաբերութեամբ, որ Սուրախանի գործարանը բաւականացնելուց յետոյ, կմնայ Ընկերութեան աղբիւրների մէջ, նմանապէս միւս նաւթատէրերից գնածը, Ընկերութիւնը կը բաւականանայ Վօլգայի վերայ նաւթի օպտով ծախելովը, այն քաղաքներում, որոնց մօտ կան երկաթուղիներ, տալով նաւթը շոգենաւների Ընկերութիւններին հասցնելու, առանց գումար մսխելու սեփական նաւեր շինելու համար։

Վօլգայի վերայ պէտք է պահանջ լինի հում նաւթի՝. ա) գիւղերում լուսաւորելու համար, որովհետև այս լուսաւորութիւնը աւելի անվտանգ անելով հրդեհներից, քան թէ լուցիկը, 8 ժամ լուսաւորելու համար արժէ 1 կոպ., միևնոյն ժամանակ նաւթի լոյսը հաւասարէ $2^1/_4$ 5 կոպ. արժողութեան ճրագուէ մոմի լոյսին, և բ) գործարանների արդիւնաբերութեան կերոսին շինելու համար, գործածելով այդ արդիւնաբերութիւնից մնացորդ նաւթը քսելու իւղ շինելու համար, անիւներ քսելու, լուսաւորող գազ և փոխանակ ձիւթի, որի գինն է Վօլգայի գլխաւոր Բուրսա-Ցարիցինում 1 րուբլ փութը։

Վերոյիշեալ պրօգրամայով ձեռնարկութեան հաշուած ապագայ օգուտները, բոլորովին չափաւոր հաշւով, որը ասուած է կանոնադրութեան յաւելուածում, կարող են լինել՝ առաջին տարին ամբողջ բաժանորդական մայր-գումարի վերայ ոչ պակաս քան 11%, իսկ երկրորդ տարին 19%։ Հետևեալ տարիների համար աչքի առաջ կայ Ընկերութեան օգուտների նշանաւոր աճելը, նա մանաւանդ հաւանական որ առաջին և երկրորդ տարիների օգտի հաշւումը չեն մտցրած երկու առարկաներ՝ քսելու իւղ և նաւթագիլ։

Ընկերութեան կանոնադրութիւն բացատրող յաւելուածը պարունակում է իւր մէջ մտքեր նաւթի առաջիկայ ընդհանուր ազգային նշանակութեան մասին և կազմուած է այն նպատակով, որ այն անձինքները, որոնք ցանկացել են բաժանորդ լինել, կարողանային առաջուց քննել գործի դրութիւնը և մտցնել իրանց նկատողութիւնները ակցիոնէրների առաջին ժողովը, որի վճռին կը ենթարկուի Բագուայ նաւթի Ընկերութեան ապագայ գործունէութիւնը։

Բաժանորդների առաջին ընդհանուր ժողովը, որ մինչև Վարչութեան կազմելը կը հրաւիրուի Ընկերութեան հիմնողներից, պէտք է լինի Ս.-Պետերբուրգում։ Ժողովի ժամանակը և տեղը առանձին կը յայտնուի ամէն լրագիրներով, ներկայացնելով այդ ժողովի պարագմանց առարկան և նշանակելով Ընդհանուր ժողովի օրը լրագրերում յայտնելուց մէկ ամիս յետոյ (§ 55 կան.)։

Գ. Գուբոնին

Վ. Կօկօրէվ։

ՎՈԼԺՍԿՕ-ԿԱՄՍԿԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿ։

Հիմնուելով վերոյիշեալ Բագւայ նաւթի Ընկերութեան հիմնողների յայտարարութեան վերայ, Վօլժսկի-Առևտրական Բանկի վարչութիւնը պատիւ ունի յայտնել, որ, հիմնողների յանձնարարութիւնով, Բանկը բաց է անում ստորագրութիւն Բագւայ Նաւթի Ընկերութեան 20,000 ակցիաների համար Ս.-Պետերբուրգում, Մոսկվայում և իւր բոլոր բաժիններում (Հիմնողների յայտարարութեան մէջ յիշած քաղաքներում), հետևեալ կերպով։

1) Ստորագրուիլ կարելի է Ս.-Պետերբուրգում, Բանկի Վարչութեան բնակարանում (Լէնտիկօվի տունը, № 18) 27, Նեվսկի պրօսպէկտի և Եկատերինսկի կանալի անկիւնում), նմանապէս և ուրիշ քաղաքներում Բանկի տեղացին մասներում, երեքշաբթի և չորեքշաբթի այս տարուայ ապրիլի 9-ին և 10-ին, 10 ժամից մինչև 3-ը օրուայ։

2) Ստորագրութեան ժամանակ պէտք է վճարուի 10% ակցիայի հիմնական գնից, այսինքն 25 րուբլ նաղդ փողով կամ տոկոսաբեր թղթերով, առանձին այս մասին կազմած տեղեկագրով, և փողի կամ գրաւի ստանալու համար պ. պ. ստորագրվողները կ'ստանան Բանկից ստացականներ։

3) Ստորագրութեան և դասաւորութեան հետևանքը յայտնելուց յետոյ, նշանակվում է մտցնել 40% այսինքն 100 րուբլ իւրաքանչիւր ակցիայի վրա, որի վճարելուց և առաջուայ ստացականը ներկայացնելուց յետոյ, Բանկը կը սկսի տալ ժամանակաւոր վկայականներ, իսկ պ. պ. ստորագրողները, որոնք առաջին մտցնելու 25 րուբլի համար տոկոսաբեր թղթեր են ներկայացրել իբրև գրաւ, պէտք է նրանց փոխեն նաղդ փողի վրա։

Ամէն ակցիայի համար 40% մտցնելու վերջին պայմանաժամի մասին հիմնողները կը յայտնեն դասաւորութեան յայտարարութեան հետ միասին։

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿ։

Բանկի Վարչութիւնը, համաձայնուելով Վօլժսկօ-կամսկի Բանկի հետ յանձն առնելով Բագուայ Նաւթի Ընկերութեան ակցիաների ստորագրութիւնը, պատիւ ունի յայտնելու, որ, վերոյիշեալ յայտարարութիւնների և նրանց մէջ նշանակուած պայմաններին համաձայն, ակցիաների ստորագրութիւնը կը բացուի Բանկում եկող ապրիլի 9-ին և 10-ին սկսուած առաւօտեան 10 ժամից մինչև 2-ը։

Ստորագրութեան ժամանակ պէտք է մտցնել 10% ամէն 250 ր. արժող ակցիայի հիմնական գնից, 25 ր., նաղդ փողով կամ տոկոսաբեր թղթերով, իսկ այդ փողի կամ գրաւականի ընդունելու համար պ. պ. ստորագրողները կ'ստանան Բանկից ստացականներ։